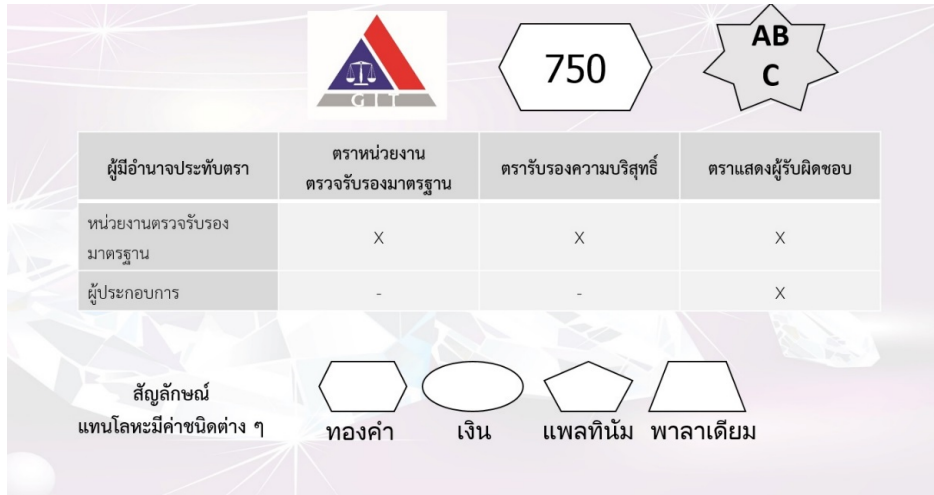

Hallmark สำคัญอย่างไรต่ออุตสาหกรรมเครื่องประดับไทย

ในอดีตมีการนำโลหะมีค่า อาทิเช่น ทองคำ แพลทินัม และเงิน มาใช้ทำเครื่องประดับ เนื่องจาก โลหะมีค่านั้นมีความสวยงาม และความคงทนสูง รวมทั้งนิยมเก็บสะสมเป็นสินทรัพย์ มาจนถึงปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาแลกเปลี่ยนซื้อขาย เครื่องประดับมักเกิดปัญหาไม่สามารถ ซื้อ - ขาย ในร้านอื่นๆ ได้ เนื่องจาก ในบางครั้งเครื่องประดับมีคุณภาพ และราคาที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดปัญหาเรื่องราคา ดังนั้นบางท่านจะเห็นได้ว่า โดยส่วนใหญ่การแลกเปลี่ยนซื้อขายผู้บริโภคจำเป็นจะต้อง “ซื้อร้านไหนก็ต้องขายร้านนั้น” เท่านั้น ซึ่งในสากลนั้นจะมีระบบในการรับรองคุณภาพโลหะมีค่าของเครื่องประดับที่เรียกว่า Hallmark

Hallmark คืออะไร

ตราสัญลักษณ์การรับรองมาตรฐาน หรือ **Hallmark** เป็นชื่อเรียกของตรารับรองมาตรฐานของเครื่องประดับโลหะมีค่า เช่น เครื่องประดับทอง เครื่องประดับเงิน เครื่องประดับแพลทินัม ซึ่งตรารับรองมาตรฐานประกอบด้วยตรา 2 ชุด คือ **ชุดบังคับ (Compulsory Mark)** ซึ่งเป็นชุดของตราประทับที่เป็นข้อตกลงในระดับสากลว่า การลงตรารับรองมาตรฐานของเครื่องประดับต้องประกอบด้วยตรา 3 ตราเสมอ คือ ตราประจำตัวหน่วยงานผู้ตรวจรับรอง (Assay Office Mark) ตรารับรองความบริสุทธิ์ (Fineness Mark) และตราประจำตัวผู้รับผิดชอบ (Responsibility Mark, Sponsor Mark, Maker Mark) หากขาดตราใดตราหนึ่ง โดยเฉพาะตราประจำตัวหน่วยงานผู้ตรวจรับรองก็จะถือว่าเครื่องประดับชิ้นนั้นยังไม่ผ่านการตรวจรับรองอย่างเป็นทางการ ตราอีกชุด คือ **ตราชุดตัวเลือก (Optional Mark)** ซึ่งในแต่ละประเทศจะมีตราชุดตัวเลือกที่ต่างกันเช่น ในสหราชอาณาจักรมีการใช้ตราชุดตัวเลือก 3 ตรา คือ ตรา Common Control Mark ซึ่งเป็นตรากลางของสมาชิกใน Hallmarking Convention ที่ใช้เพื่อส่งไปยังประเทศสมาชิกอื่นโดยไม่ต้องผ่านการตรวจรับรองซ้ำอีก ตรา Traditional Mark ซึ่งเป็นตรารับรองว่าเป็นเครื่องประดับทองแท้ที่นิยมใช้ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และตราบ่งชี้ปีลงตราประทับ (Date Mark) ซึ่งเป็นตัวอักษรที่ใช้แสดงปีที่เครื่องประดับผ่านการตรวจรับรองและได้รับตราประทับระบบมาตรฐานเครื่องประดับแบ่งเป็น 2 รูปแบบ

รูปที่ 1 แสดงชุดตราประทับแบบชุดบังคับ (Compulsory Mark)

ระบบมาตรฐานภาคบังคับ (Compulsory) คือ การบังคับให้ผู้ประกอบการต้องนำเครื่องประดับทองทุกชิ้นไปตรวจรับรองที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานฯ และได้รับตรารับรองมาตรฐาน (Hallmark) ก่อนจึงจะสามารถนำไปจำหน่ายได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เป็นประเทศที่มีการบังคับให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าเครื่องประดับโลหะมีค่าจะต้องนำสินค้าทุกชิ้นที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด วิธีการดำเนินการระบบมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแบบภาคบังคับ เช่น ในสหราชอาณาจักรได้กำหนดให้เครื่องประดับทองทุกชิ้นที่มีน้ำหนักมากกว่า 1 กรัม จะต้องถูกนำมาตรวจสอบและผ่านการลงตรารับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานกลางซึ่งมีทั้งสิ้น 4 สาขา มิฉะนั้นจะไม่สามารถนำไปจำหน่ายได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และในขณะเดียวกันผู้บริโภคในประเทศเหล่านั้นก็มักจะไม่ให้ความเชื่อถือเครื่องประดับที่ไม่มีตรารับรองมาตรฐานและไม่ยอมซื้อเครื่องประดับที่ไม่มีตรารับรองมาตรฐานด้วย

ระบบมาตรฐานภาคสมัครใจ (Voluntary) คือ ผู้ประกอบการสามารถเลือกที่จะส่งเครื่องประดับของตนไปตรวจรับรองกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานฯ หรือไม่ก็ได้ ตามความสมัครใจของผู้ประกอบการประเทศที่ใช้ระบบมาตรฐานภาคสมัครใจ เช่น สวิตเซอร์แลนด์ อินเดีย และสิงคโปร์ วิธีการดำเนินการระบบมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแบบภาคสมัครใจ ภาครัฐจะให้อิสระแก่ผู้ประกอบการในการเลือกที่จะส่งสินค้ามาดำเนินการตรวจสอบ และลงตรารับรองมาตรฐานหรือไม่ก็ได้ซึ่งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับมีค่าในประเทศเหล่านี้จะเปิดรับสมัครให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับตนและส่งสินค้ามาให้ตนดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานและลงตรารับรองมาตรฐานแก่ตัวสินค้า พร้อมกันนั้นหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานก็จะดำเนินการให้ความรู้ด้านเครื่องหมายรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแก่ผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคได้ทราบถึงทางเลือกในการซื้อเครื่องประดับที่มีเครื่องหมายรับรอง

ด้วยเหตุนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ (สคบ.) ในการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อจุดเริ่มต้นในการยกระดับ

คุณภาพของทองรูปพรรณไทย และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้บริโภค อีกทั้งยกระดับมาตรฐานให้เทียบเท่าระดับสากลต่อไป

สถาบันฯ จึงได้ศึกษาระบบ Hallmark เพื่อเปิดให้บริการในการรับรองคุณภาพโลหะมีค่า ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงมาตรฐาน ความแตกต่าง ความสวยงาม และความโดดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องประดับไทยสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ สำหรับเครื่องหมาย Hallmark นั้น สถาบันฯ ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558-2560 โดยได้มีการศึกษากฎระเบียบของประเทศต่างๆ ที่มีการใช้ Hallmark เช่น สหราชอาณาจักร และสวิตเซอร์แลนด์ และยังได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำร่างระเบียบและการรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าของไทย

ทั้งนี้ การนำเครื่องหมาย Hallmark มาใช้ จะมีส่วนช่วยส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางอัญมณีและเครื่องประดับให้กับไทย เพราะที่ผ่านมา ไทยเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกเครื่องประดับรายใหญ่ของโลก แต่การส่งออกเครื่องประดับของไทยยังขาดการรับรองตราสัญลักษณ์บนเครื่องประดับที่เป็นที่ยอมรับ และไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานของเครื่องประดับอย่างเป็นทางการ รวมถึงไม่มีกฎหมายเรื่องมาตรฐานเครื่องประดับ ซึ่งสถาบันฯ ได้เล็งเห็นถึงปัญหานี้ และได้เร่งแก้ไข เพื่อสร้างมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานเครื่องประดับ จากนั้นจะเดินทางไปในการสร้างการรับรู้ให้กับประเทศคู่ค้า เพื่อให้ยอมรับเครื่องหมาย Hallmark ของไทย ซึ่งจะทำให้การส่งออกเครื่องประดับมีความคล่องตัวมากขึ้น

ในส่วนของการผลิตเพื่อการส่งออกจะเป็นภาคการผลิตตามคำสั่งซื้อจากตลาดต่างประเทศ โดยใช้เทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบของสินค้าตลอดจนมาตรฐานความบริสุทธิ์ (Fineness) ตามเกณฑ์ของประเทศผู้สั่งซื้อ ซึ่งทำให้สินค้าที่ผลิตได้มีมาตรฐานสูงเป็นที่ยอมรับในระดับสากลโดยสินค้าที่ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศจะต้องมีมาตรฐานคุณภาพตรงตามข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า

สำหรับประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปมีการร่วมมือกันจัดตั้งกลุ่มสมาชิกที่เรียกว่า “The Vienna Convention” โดยว่าด้วยการตรวจสอบและประทับตรารับรองคุณภาพ (Hallmarking) เครื่องประดับทองคำ แพลทินัมและเงิน เพื่อควบคุมผู้ผลิตให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพในทิศทางเดียวกันและเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค เมื่อมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนเครื่องประดับเหล่านั้น โดยในอนุสัญญาความร่วมมือของเหล่าประเทศสมาชิกเป็นการลงนามร่วมกันคือหากสินค้าเครื่องประดับเหล่านั้นผ่านการตรวจสอบคุณภาพและประทับตรารับรองคุณภาพจากห้องปฏิบัติการทดสอบที่ได้รับการรับรองตามกฎระเบียบของ “The Vienna Convention” แล้วจะสามารถนำไปจำหน่ายในกลุ่มประเทศสมาชิกได้โดยไม่ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพซ้ำอีกครั้ง เครื่องประดับที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วนั้นจะต้องมีการประทับตรารับรองคุณภาพในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานดังรูปที่ 2

Marking with the Common Control Mark

1. Assay Office Mark (e.g. CH the National Mark)
2. Registered Responsibility Mark
3. Fineness Mark
4. Common Control Mark

รูปที่ 2 การประทับตรารับรองคุณภาพบนเครื่องประดับที่ผ่านการทดสอบตามมาตรฐาน

หากในอนาคตอันใกล้ประเทศไทยสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินตามกฎระเบียบของ “The Vienna Convention” และให้บริการทดสอบและประทับตรารับรองคุณภาพสินค้าเครื่องประดับทองคำ แพลทินัม และเงิน ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ย่อมเป็นการส่งผลดีต่อประเทศไทยโดยตรง ผู้ประกอบการในประเทศไทยที่ต้องการส่งออกเครื่องประดับไปยังกลุ่มประเทศสมาชิกยุโรปก็จะสามารถลดภาระต้นทุนและระยะเวลาการส่งสินค้าเพื่อรับรองคุณภาพในต่างประเทศ พร้อมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศในกลุ่มอาเซียน

สำหรับความกังวลเกี่ยวกับการบังคับใช้ระบบนี้ในประเทศไทยนั้นขอเรียนว่าการตรวจสอบและประทับตรารับรองคุณภาพสินค้า (Hallmarking) เป็นระบบสมัครใจซึ่งอาจเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างมาตรฐานคุณภาพการผลิตสินค้าเครื่องประดับทองคำ แพลทินัมและเงินในประเทศไทย พร้อมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในระดับนานาชาติที่มีต่อเครื่องประดับที่ผลิตจากประเทศไทยได้เป็นอย่างดีในอนาคต